

UJ KELET

SIDO · POLITIKAI · NAPILAJ

ELOFIZETESI ARAK

Romániában
Egész évre — — 1150
Félévre — — — 600
Negyedévre — — 320
Egy hónapra — — 110

Csehszlovákiában

Egy hónapra Ck 40—
Egyes szám — — 3—

Szerkesztőség, kiadó-
nyitvatartás és nyomda:

Cluj-Kolozsvár, St. Baron
utca, Pop (Brassai-utca) 10.

Telefon:
Szerk. és kiadóhivatal
9-77

12. N. Sz. — — — 2-28

Egyes szám ára pályá-
száron és vidéken 5 lej
Bukarestben is 5 lej

1927 augusztus 6 Szombat

Cluj-Kolozsvár * X évfolyam * 176 szám

5687 Ab 8

Emlékezet és feledés harca

Verdun előtt négyszázezer francia és csaknem ugyanannyi német katona esett el. Verdun körül minden erre a gigászi harcra emlékezik: a föld, melyet gránátok vasa sebzett fel, a kérgeiktől megfosztott, béna fák, az ég-bolt, mely felitta a lövedékek füstjét, haldokló sóhaját és minden örületét a homo sapiensnek, aki merészebb perceiben a teremtés koránájának nevezi magát. Verdun nehéz feledni, Verdun emlékeztet, Verdun egy darab történelem és a történelem az emlékeztetés gonosz művésze.

Akadtt pár száz német és pár száz francia, akik a történelmet, az emlékezés keserű emberi tragikumát a feledés mámorával akarta korrigálni. És összegyűltek Verdunban, hogy ünnepeljék emberi ábrándjaink legfehérebbikét, a békét, hogy megtagadják Verdun, hogy elhallgattassák az emlékezést.

De a feledés akaratával szembeszállott az emlékezés, a történelmi gondolkodás kimérája és Verdun polgármestere tiltakozott a gyalázat ellen, hogy franciák és németek percre is feledjenek: feledjék a verduni pokol kinjait.

A konfliktus, mely Verdunban lejátszódott, jellemző darabja ama emberi tragikumoknak, melyeket a történelem és fejlődés erőinek nevezünk: két erővonal robbajló találkozása, erővonalaké, melyek — úgy látszik, — sohasem futhatnak párhuzamosan.

A feledés és az emlékezés két különböző erővonaláról van szó, két olyan lélektani motívumról, melyek ugyszólván végzetesen determinálják sorsainkat és cselekedeteinket, pártállásunkat és irányzatainkat.

Talán nem tulsz az állítani, hogy a politikai és társadalmi törekvések fókuszában az emlékezés és feledés ábrándjai, illúziói és szenvedélyei lobognak. Sőt fantáziánkat és érzelmevilágunkat is ez a két lelki komponens irányítja: az emlékezők rendszerint érzelmes és konzervatív lelkek, a tradíciók barátjai, egy zárt gondolatvilágban mozgó arisztokratikus kaszt emberei, akikkel szemben a feledők tábora áll, a fejlődés fanatikusai, akik az emlékeztet romjain egy más, egy új világ pilléreit akarják lerakni.

S bár nincs ember, aki ne emlékezne és nincs, aki ne feledne: az élet és társadalom nagy, sorsdöntő kérdéseiben mégis élesen elválnak egymástól azok, akik csak feledni, vagy csak emlékezni akarnak.

Minden nemzedék, minden kor szinte a természeti erők pontosságával termeli ki magából a csak feledők és csak emlékezők táborát — s talán nem kell tulságos merészség ahhoz, hogy megállapítsuk: tul forradalmakon és ellenforradalmakon minden, haladás, minden előbbrejutás a feledés és emlékezés alig észrevehető szintéziséből áll elő.

A korokat a történelem hajszálfinom csövein keresztül az emlékezés milyensége köti össze és az különbözteti meg, hogy az emberek mire emlékeznek szeretettel, vagy nosztalgiával és mit akarnak feledni vehemensen és vak szenvedéllyel.

A verduni eset ennek a feltételezésnek tárgyi demonstrációja. Minden koroknál inkább korunk a vér és gyilkolás emlékeit akarja a feledés erejével eltüntetni és minden koroknál inkább, ebben a korban élnek azok is, akik emlékezni és emlékeztetni akarnak, mert érzik, hogy a történelmi emlékezés megszakadásával elvágódnak azok a bűnös fonalak, melyek az ő helyüket, foglalkozásukat és érzésvilágukat kimérték a jelen világában.

Harc a revánsért és harc a reváns ellen, harc a feledés és harc az emlékezés ellen: ime,

ez korszakunk stigmája, melyet redős homlokán visel. A verduni konfliktus szimboliztikus jellegű. Két világ ütközött itt össze, két örök világ, melynek törvényei egyidősek az emberiséggel, mely azzal az igénnyel lépett a magacinálta történelem színpadára, hogy kultuszá emelje az emlékezést és testvérrokonát — a bosszút és ezzel kiemelje sorsát és rendeltetését a természet többi teremtései közül, amelyek tudvalevőleg nem emlékeznek, legalább is rendszeresen nem, de annál inkább felednek.

A konfliktusban, amely Verdun falai között a napokban lejátszódott, csak az a vigasztaló, hogy úgy az emlékezés, mint a feledés

hívei egyformán nem vádolhatók meg elfogulatlansággal. Az emlékezés néha használ a feledésnek, a történelem borzalmi néha arra serkentik a fantáziát, hogy cselekedeteinkkel abszurdummá emeljük a verduni borzalmak emlékeztetét.

A verduni polgármester emlékezése azonban nem erre irányult. Az ő emlékezése az emberiség kegyetlen pesszimistáinak emlékezete, akik azért nem akarnak feledni, hogy bosszút állhassanak és gyűlölködhessenek. Romantikusok, a hősi kultusz örültjei, az örök harc petro-lörjei, akik az emlékeztetből fegyvert és puska-porrt vonnak ki, hogy a mult kísérteteit igazolják.

Csda-e, hogy a hivatásos feledők egyáltalán nem akarnak emlékezni ezek után?

Salamon László

Az ellenzéki pártok közös erővel akarják behozni Jorgát a parlamentbe

A »Viitorul« leleplezi Goga visszavonulásának kulisszatitkai

(Bucuresti-Bukarest, augusztus 5. Az Uj Kelet tudósítójától.) A parlamenti szünet kezdetét vette már, a mozgalmas napok után szelcsend áll be a politikai életben. Ha a rövid, de eseményekben gazdag és rendkívül változatos ülésszak alatt történelemből kivonjuk mindazt, ami a kormány és az ellenzéki pártok egymásközötti viszonyára vonatkozik, akkor a mérleg elkészítése után leszögezhetjük, hogy a sokat reklamált közeledés a liberális párt és a nemzeti parasztpárt között még mindig nem történt meg. Titulescu és Duca intervenciói, Maniu Gyula és Vajda tárgyalásai nem jutottak el odáig, hogy a két párt közötti differenciák elhárítására vonatkozólag kiegyenlítőesí lehetőségeket megtalálták volna.

Egységes antiliberális front

Ilyen előzmények után — mint a „Cuvantul“ jelenti — a parlamenti és nemparlamenti ellenzéki körökben ismét felmerült az egységes antiliberális blokk régóta kísértő gondolata.

A közelgő pótválasztások tették a kérdést ismét aktuálisá és az ellenzék körében felmerült a gondolat, hogy Jorga professzort, aki a liberálisok legkérelmezhetőbb ellenfele — egyesült erővel beveszik a parlamentbe. Jorga professzor és hívei ugyanis megbuktak az általános választásokon, annál is inkább, mert hiszen csak alig néhány megyében tudott jelölteket állítani. Jorga professzor esetleges támogatása és a parlamentbe való bejutása — írja a „Cuvantul“ — egyúttal az egységes ellenzéki front kialakulását is jelentené. Azonban az egységes ellenzéki front sem faktum még. A nemzeti parasztpárti vezetők ugyanis fáznak a gondolattól, hogy Averescu tábornokkal, a mult tapasztalatai alapján, egyezsége lépjenek és így a nyári szünet egy új színnel lesz gazdagabb.

A bukaresti lapok élénken kommentálják Bratianu Jonel beszédét. A „Cuvantul“ szerint a beszéd alkalmával, amelyet Bratianu kizárólagosan a liberális képviselőkhez intézett, felvillant volna a miniszterelnök arcán az első mosoly az ellenzéki padok felé a parlamenti ülésszak megnyitása óta. Az „Adeverul“ ezzel szemben pesszimistikusabban ítéli meg a helyzetet. Ime mit ír az „Adeverul“:

Bratianu nem akar megegyezést?

„Bratianu Jonel olyan formában beszélt a parlament bezárása alkalmával, amely világosan láttatni engedi, hogy a miniszterelnök a többséghez és csak a többséghez beszél és szándékosan ignorálja az ellenzékét. Az együttműködésre vonatkozó szavai a kormány és a több-

ségi képviselők közötti viszonyra vonatkoztak. Ilyen magatartást még miniszterelnök nem tanusított. Maga Mitita Sturdza, aki a legelzárkóztabb kormányfőnök volt, alkalmat és formát talált ahhoz, hogy köszönetét fejezze ki az ellenzéknek. Bratianu Jonel nem talált, dacára annak, hogy az akkori és a mostani viszonyok között lényeges különbségek vannak.

Sulyos politikai hiba

Az „Adeverul“ vezércikkében sulyos politikai hibának bélyegzi a miniszterelnök beszédét. Igaz ugyan, — írja a lap — hogy a miniszterelnök ezuttal nem verte öklével a pulpitust és nem szórt szemével villámot az ellenzék felé, de nem volt egy szava sem az ellenzék számára és beszédében semmi utalás nem volt az ellenzéknek a parlamenti munkában való közreműködését illetőleg. Az „Adeverul“ szerint „a miniszterelnöknek ez a gesztusa nemcsak, hogy elütött a parlamenti mechanizmus uszaitól, de arra enged sejtetni, hogy a miniszterelnök és a régenstanács között konfliktus állt elő. Miklós herceg ugyanis a szenátus bizottsága előtt tartott beszédében arra hivatkozott, hogy az elhunyt uralkodó öröke parancsolóan előírja az összes erők egységes akcióját az ország fejlődése érdekében. Miklós herceg megmondotta világosan, hogy a jelenlegi nehézségek csak kitaró munkával és a haza összes fiainak hazafias közreműködésével háríthatók el. A lap megállapítja ennek alapján, hogy a régensség az ellenzékkel való együttműködést kívánja, Bratianu azonban elfelejti az elhunyt uralkodó óhaját és a régenstanács utmutatásait“.

A „Lupta“ hasonló értelemben ír a miniszterelnök beszédéről. Megállapítja azt, hogy Bratianu Jonel tegnapi beszéde után a régensségnek együttműködésre tett felhívása nem válthatta ki a kellő hatást és hogy a miniszterelnök beszéde nyomán újabb és nehezen áthidalható úr támadt a kormány és az ellenzék között.

Bratianu és a régensség

Az „Adeverul“ a miniszterelnök beszédéhez a következő figyelemreméltó glosszát fűzi:

„Egy jelentős politikus Ferdinánd király halála után a következő kijelentést tette: Téved Bratianu, ha azt hiszi, hogy a régensség alatt erősebb lesz, mint amilyen volt Ferdinánd király alatt.“

Az események igazolták ezeket a profétikus szavakat. Bratianu Jonel a régensségnél bizonyos nehézségekbe ütközött az utóbbi napokban. E nehézségek különösen az uralkodó csa-

lád civilistájának elosztása alkalmával nyertek kifejezést. Egy napon majd érdekes részletek fognak napvilágra kerülni erre a kérdésre vonatkozóan. Egyszerre megjegyezzük azt, hogy Mihály királynak 16 milliót, az özvegy királynénak 20 milliót irányoztak elő. Ez az elosztás nehezen volna megérthető, ha nem vennők tekintetbe azt, hogy az egész palota mechanizmusának fentartása a királyi ház vállaira nehezedik. Általában a civilista elosztásánál nem vették figyelembe a szülői hatalmat és a kis-korú gyámságát, amelyet a régensség képvisel.

A „Viitorul“ a megegyezését

A „Viitorul“, a kormány félhivatalosa hasonlóképpen foglalkozik a miniszterelnök parlamentzáró beszédével. A kormánylap úgy látja, hogy a miniszterelnök beszéde mindenképpen alkalmas volt arra, hogy a parlamentben az utóbbi napokban kreált békülékeny atmoszféra továbbra is fennálljon, annál is inkább, mert erre az atmoszférára a feltornyosuló nehézségek leküzdésében és az állam konszolidálásában az országnak feltétlenül szüksége van.

„S míg a parlament a magabaszállás és a nehézségek megértésének atmoszférájában zárul le, — írja a „Viitorul“ — addig a nemzeti parasztpárti klubban intim megbeszélésen arról a hadiállapotról beszéltek, amelynek a kormány s a nemzeti partsztpárt között fenn kell állnia.“

A lap a következőkkel végzi cikkét: „És mi mégis abban a meggyőződésben vagyunk, hogy a románság eszméje, ha az utolsó pillanatban is, diadalmaskodni fog és az ország konszolidálásának nehéz munkájában egymás mellett fogja találni a nemzet összes fiait.“

Averescu lapja ismét az uccai ellenzékét propagálja

Igen érdekes látványosságot nyújt az amatőr politikai számára a pártközi harcokból kirekesztett és likvidálás alatt álló néppárt lapjának, az „Indreptarea“-nak megtartása. Ismeretesen, a június 4-iki bukás után a lap irtózatot támadást kezdett a liberális párt ellen. A választási vereség után az „Indreptarea“ még nem látott vehemenciával folytatta a támadásokat. Felhívást intézett a nemzeti parasztpárthoz, hogy vonuljon ki a parlamentből és alkossanak egy uccai ellenzéki frontot. Ezenközben, mint derült égből a villám, lecsapott Averescu tábornok szenátusi nyilatkozata és a kézfogás.

Az „Indreptarea“ egyszerre úgy találta, hogy a miniszterelnök elvitathatatlan politikai kvalitásokkal rendelkezik. És hogy csak a néppárt a második kormányzópart. Közben azonban a kormány ismét a nemzeti parasztpárt felé orientálódott. Mit csinál erre az „Indreptarea“? Legújabb számában úgy találja, hogy a liberális párt és az ellenzék közötti megegyezés lehetőségeit végleg elvágta Bratianu Jonel parlamenti beszéde. Lupu és Stelian Popescu magatartása egyébként is megakadályozta az

összinte együttműködést. Vajon fel fogja-e nyitni a nemzeti parasztpárti vezetők szeméit? — kérdi az „Indreptarea“. — Be fogja-e látni

Goga visszavonulásának kulisszafittkai

A „Viitorul“ szerint Goga Octavian kormányzása utolsó napjaiban magához kérte a diákság vezetőit és a keresztény liga disszidenseit. A volt belügyminiszter lakásán folyt le a találkozás, amelyen Goga javasolta, hogy kezdjenek országos akciót az ő vezetésével. Amikor Goga itt visszautasításra talált, Cuzához keresett közeledést, de itt sem volt szerencsésebb.

A „Viitorul“ hozzáteszi, hogy Goga csak ezen visszautasítások után határozta el, hogy visszavonul

a nemzeti parasztpárt, hogy az adott helyzetnek egyetlen egy megoldása van, a parlamenten kívüli egységes ellenzéki front?...

a politikai szerepléstől. A liberális lap egyébként kijelenti, hogy irásbeli bizonyítékok vannak a kezében, amelyek minden cáfolatot lehetetlenné tesznek.

A pótválasztások

Szerdán minisztertanács lesz, amelyen kitűzik a részleges választások időpontjait. Valószínű, hogy a liberálisok csak Titulescut és Mavrodit jelölik, a többi kerületet átengedik az ellenzéki pártok egymás elleni küzdelmének.

Zinovjev fulmináns beszéde mondott a külföldi tőke ellen

Moszkva, augusztus 5. Zinovjev tegnap egy munkásülésen beszédet tartott, amelyben kifejtette, hogy a kommunista párt központi bizottsága zsákutcába jutott. Az angolai, kínai és perzsiai külpolitikai kudarcok ennek a bizottságnak bűnei, mely a cári kormány régi politikáját követi és ezáltal kiszolgáltatja az országot a külföldi tőkének.

Nem terjed tovább a magyarországi vasipari sztrájk

Megkezdődtek a békéltető tárgyalások a munkások és a munkaadók között. A mozgalmak célja: kollektív szerződések kiküzdése

Budapest, augusztus 5. A nagyarányú magyarországi sztrájkmozgalmak, különösen a vasiparban, a mai napon nem terjedtek tovább. Andréka budapesti főkapitányhelyettes tegnap összegyűjtötte azokat az adatokat, amelyek az általános bérvizonyokról adnak képet és a pontos adatok birtokában Andréka kapitány ma megkezdte a békéltetési tárgyalásokat a gyárosok és a munkások között.

A sztrájk céljáról ma már tiszta képet le-

hetett nyerni s megállapították, hogy a folyamatban levő munkásmozgalmak egyik főcélja, hogy kiküzdjék a kollektív szerződést s a gyakori konfliktusok elkerülésére béregyeztető hivatalokat állítsanak fel.

A mai nap folyamán az építőmunkások körében kisebb arányú bérmozgalmak lobbantak fel, de ettől eltekintve, a sztrájkoló munkások között a rend és nyugalom általánosnak mondható.

Ottóból királyt, Róbertből császárt akarnak csinálni a kibékült osztrák és német monarchisták

Az új csonka Ausztria-Magyarország, mint a német államszövetség tagja

Bécs, augusztus 5. A baloldali sajtó néhány nap óta a Habsburgok egy új restaurációs tervéről cikkezik. Allitól jó helyről nyert értesülések szerint Zita császárnő Löwenstein Alajos herceg közvetítésével megegyezést létesített Ruprecht volt bajor trónörökösrel és ennek a megegyezésnek az eredménye az, hogy a fiatal Ottót néhány hónap előtt Luxemburgba vitték és ott a bencések kolostorában részesül oktatásban. Az új tanterv éles ellentétben áll a régi lequitói oktatással, amely Ottót a magyar

trónra készítette elő. Luxemburgban a magyar szellemű oktatás teljesen háttérbe szorult és a bencés papok a fősúlyt a német és cseh oktatásra helyezik. Az osztrák és német monarchisták paktuma szerint Magyarország és a jelenlegi Ausztria egy része államszövetséget alkotnának és Ottó ennek a kettős monarchiának trónjára kerülne. Salzburg és Tirol viszont Bajorországhoz csatlakoznék, amelynek trónjára Ruprecht volt trónörökös tart igényt. Úgy Bajorország, mint az új osztrák-magyar államszövetség tagjai lennének a német császárságnak, amelynek uralkodójául viszont Róbertet, néhai IV. Károly másodsülött fiát szemelték ki, ki ebben az esetben áttérne a protestáns vallásra. A német és osztrák legitimisták, akik ebben a tervben megegyeztek, azt hiszik, hogy Franciaország csupán a Hohenzollerneknek visszatérését ellenzik, azonban egy német Habsburg-császárság ellen nem fog kifogásokat emelni.

Az új terv legbuzgóbb istápolója állitól egy magas klérus. Fribourg svájci városkában állitól egy már hetek óta tárgyalások folynak előkelő francia főurakkal és ezekben a tárgyalásokban többek között részt vesz Huyn gróf, az utolsó osztrák prágai érsek is, valamint Netzhammer volt bukaresti érsek is, akit a Vatikán az összeomlás után hívott vissza a román fővárosból, mivel Netzhammer a német megszállás alatt igen barátságos összeköttetést tartott fenn Mackensen tábornaggal és politikailag annyira exponálta magát, hogy helyzete Bukarestben tarthatatlanná vált.

A szenzációs híreket egyszerűen regisztráljuk, mert több lap is szelvében-hoszában foglalkozott vele.

Hirdessen az Uj Keletben

Második olcsó alkalmi vásárunkat

augusztus 8-tól 20-ig

nagyszerű májusi olcsó vásárunk mintájára ismét megrendezzük és az összes nyári áruinkat a **legolcsóbbra leszállított árakon** elárusítjuk!

HELLER & MOLNÁR

divatnagyáruháza, Cluj-Kolozsvár Cal. R. Ferdinand 15.

Siffon batiszt	Lei 31.—	delének	42.—
Színes fehérnemű batiszt ..	35.—	la mosott Liliom-vásznak ..	48.—
Fehérnemű vászon	35.—	Cöper, férfifehérneműnek ..	48.—
Mintás mosó marocének ..	36.—	Színes, sima grenadinok ..	48.—
Legújabb bordűrös mosó-		115 cm.	48.—

1 öltönyre való 3 méter gyapju férfi szövet, 140 cm. széles Lei 720.—
la doublé nyári flaneltakarók

Szövet ágygarnitúra, 2 ágyterítő és 1 abrosz

500.— Leien feüli vásárlásoknál 1/4 dt. szalvétát ajándékba adunk!

Vidéki rendeléseket utánvétellel azonnal szállítunk!

Anyá és gyermeke Höffer-szappant használ, lugmentes nem ártalmas

Szombat, 1927

Befnyilat

Szeptemb

(Budapest, augusztus 5.) A Rotvilágsajtó érdeklődésére mindeztideg a kívül hivatalos m...

Annál érdekes az a beszélgetés. Esti munkatársai miniszterelnökkel cívoval kapcsolatos elnök az „Az Es hogy az utóbbi volt az oka annak hercegprimás tem komoly és már g

A Rothermerek miniszterelnök a k — Nagyon ör mény ilyen élénk ziójának kérdéséve

A magyar kor vol áll az uk nem egyetlen zett e kérc

ugy, hogy az a társadalom és a v galom egyébként gyon örvendetes. rejtette véka alá a trianoni békeszer kell következnie, talanságokat tartal sem maradhatnak

A id

Mindazáltal — a magyar korm volna időszerű a vilá közvéleménye és igazságtalanság közvélemény tudat hogy a trianoni hogy az állandó b közvéleménye e re nek tudatára ébred munka és propa amelyet a társadal sajtó érdeklődésére rül a békerevizio nagyobb örömmel

Arra a kérdésre rövidesen kezdemé mint a hogy azt a hivatalos magyar a len kijelentette, hogy — Ismétlem, — gyar kormány sem

Reklám

idény n

1 m. mosó crepe
1 m. száda, győ
1 m. francia szá

Zephyrek,

Bethlen István miniszterelnök nyilatkozott a Rothermere-akcióról

Szeptemberben dönt a Népszövetség a magyar optások birtokpörében

(Budapest, augusztus 5. Az Uj Kelet tudósítójától.) A Rothermere-akció e pillanatban a világsajtó érdeklődésének középpontjában áll, de mindezeidig a magyar sajtó állásfoglalásán kívül hivatalos magyar személyiség nem nyilatkozott az akcióval kapcsolatos problémákról.

Annál érdekesebben és szenzációsabban hat az a beszéd, amelyet a budapesti „Az Est” munkatársa az Inkepusztán üdülő Bethlen miniszterelnökkel folytatott a Rothermere-akcióval kapcsolatban. Bethlen István miniszterelnök az „Az Est” tudósítójának kijelentette, hogy az utóbbi időben gyengélkedett, ez volt az oka annak is, hogy nem jelent meg a hercegprimás temetésén. A baj azonban nem komoly és már gyógyulóban van.

A Rothermere-akcióval kapcsolatban a miniszterelnök a következő kijelentéseket tette: — Nagyon örülök, hogy az angol közvélemény ilyen élesen foglalkozik Trianon revíziójának kérdésével.

A magyar kormány természetesen távol áll az akciótól és nemcsak én, hanem egyetlen miniszter sem érintkezett e kérdésben Rothermerrel,

ugy, hogy az akcióban kizárólag a magyar társadalom és a világsajtó vett részt. A mozgalom egyébként a nemzet szempontjából nagyon örvedetes. A magyar kormány sohasem rejtette véka alá felfogását az irányban, hogy a trianoni békeszerződés revíziójának egyszer el kell következnie, mert ez olyan súlyos igazságtalanságokat tartalmaz, amelyek semmiesetre sem maradhatnak örökérvényűek.

A kormány fellépése még nem idősebb

Mindazáltal — folytatta a miniszterelnök — a magyar kormány aktív fellépése még nem volna idősebb a revízió érdekében. Előbb a világ közvéleményének kell megérnie a szerződés igazságtalanságainak megértésére. A hatalmas közvélemény tudatára kell, hogy ébredjen annak, hogy a trianoni szerződés nem alkalmas arra, hogy az állandó békét szolgálja. Hogy a világ közvéleménye e revízió feltétlen szükségességének tudatára ébredjen, erre nagy felvilágosító munka és propaganda elvégzése szükséges, amelyet a társadalom és a sajtó folytat. A világsajtó érdeklődésének kétségtelenül előterébe kerül a békerevizio ügye, ezért fogadom legnagyobb örömmel Rothermere akcióját.

A magyar kormány nem kezd konkrét tárgyalásokat

Arra a kérdésre, hogy a magyar kormány rövidesen kezdeményez-e konkrét tárgyalásokat, mint a hogy azt a „Prager Tageblatt” is, mint hivatalos magyar álláspontot ismertette, Bethlen kijelentette, hogy nem fel meg a valóságnak. — Ismétlem, — mondotta — hogy a magyar kormány semminő konkrét lépést nem

szándékozik tenni a revízió napirendre tűzése érdekében. A helyzet még nem eléggé érett, de alkalmas pillanatban a kormány nem fog késlekedni tárgyalásai megkezdésére.

Rothermere a francia sajtót is meg akarja nyerni akciója számára

Ezután az olasz-magyar szerződésről nyilatkozott Bethlen miniszterelnök, kijelentve, hogy a fiemei magyar kikötő tarifakérdéséről s egyéb részletekről római útján nem tárgyalt, mert ezt helyette elvégezte Wimmersperg államtitkár. Hátra van még a jugoszláv tranzitó kérdése.

A ruszinok a maguk javára akarják kiaknázni a Rothermere-akciót

Ungvárról jelentik: Rothermere lord ismeretes akciója a békeszerződések revíziója érdekében nagy port vert föl a ruszinszói hivatalos politikai közéletben és különösen az aktív politikuskor sorában valóságos fölkorbácsolta a szenvedélyeket.

Beszkid Antal kormányzó a következőket mondotta:

— Podkarpatska Rus teljesen független és önálló ország, amelynek függetlenségét, szabadságát és önállóságát a békeszerződések aláíró összes nagyhatalmak garantálták. Én ott voltam a pittsburghi szerződés aláírásánál is és kijelentem: a szerzett jogokból nem engedünk egy jottányit sem. Ruszinszók önként csatlakozott a köztársasághoz azzal, hogy függetlenségét és önállóságát biztosítani fogják és mi ehhez a megegyezéshez ragaszkodunk. Ruszinszók hallani sem akar határkiigazításról és megszerzett és a nagyhatalmak által is biztosított birtokait meg akarja tartani.

A ruszin politikuskor közül dr. Stéfán Ágoston és Volosin Ágost képviselők a következő nyilatkozatot tették:

— A Rothermere akció alkalmas arra, hogy most már még erősebben követeljük a határkiigazítást Ruszinszók javára. Követelésünk az, hogy igazítsák ki a határt Máramarosziget táján és ezt az egész románoklakta területet csatolják Ruszinszókhoz. De mi még azt is követeljük, hogy most már rendezzék végre Szlo-

Mihelyst a jugoszláv választások a kormányzásban stabil helyzetet teremtenek, a magyar kormány haladéktalanul meg fogja kezdeni az erre vonatkozó tárgyalásokat. S a miniszterelnök külpolitikai szempontból fontosnak nyilvánította a népszövetségi tanácskozásokat, mivel most kerül eldöntésre az optások birtokperének ügye. Erre az ülészakra nem Bethlen megy Genfbe, hanem Valkó külügyminiszter fogja képviselni Magyarországot. Valkón kívül a szeptember 8-ikán megnyíló népszövetségi közgyűlésre, mint fődelegátus, Apponyi is elmegy s hir szerint Klebesberg miniszter is.

A „Humanité” jelentése szerint Lord Rothermere, aki rövid ideig a francia Riverián üdül, a napokban Párisba érkezik. A lap állítása szerint a lord párisi utazása azt a célt szolgálja, hogy megnyerje megindított akciója számára a francia sajtó egy részét.

venszko felé is a ruszin határt és mindazokat a területeket, amelyeken ruszinok laknak, adják vissza nekünk. Ertesülésünk szerint Beszkid kormányzó is lelkes támogatója jogos és méltányos követelésünknek és már legközelebb Prágába készül, hogy interveniáljon a kormány nál követelésünk sürgős teljesítése érdekében.

Kaminszky József dr. a következőképen nyilatkozott:

— Egy négyzetméternyi területet nem adunk vissza a magyaroknak Ruszinszokból. Nekünk életbevágóan fontosak a buzatermő területek, szükségünk van rájuk, mert nem tudunk nélkülük megélni. Ruszinszók mai területe teljes egészet alkot és ebből semmiféle határkiigazítást a mi rovásunkra nem engedünk.

A ruszinszók politikai aktiv tényezői már kísérletet tettek arra, hogy demonstratív módon is megnyilatkozzék a ruszinszók ragaszkodása a mai országhatárokhöz és már a közeli napokra az összes ruszin pártok bevonásával nagy tiltakozó gyűlések megrendezését tervezik. Ezt az akciót a szociáldemokrata párt vezette be, amely már tegnap nagy népgyűlést tartott a Rothermere lord által megindított tott revíziós kampány ügyében. A gyűlésen Necas képviselő ismertette a helyzetet és utána a párt egyhanguan elfogadta a betervezett határozati javaslatot, mely szerint Rothermere lord ismeretes akcióját nem tekintik egyébként, mint az angol kapitalizmus törekvését a magyar feudális uralom talpraállítására.

Szabad ég alatti sátoráborban nyílt meg a teozófusok Keleti Csillagrendjének nemzetközi kongresszusa

Harmadfélezer delegátus érkezett a hollandiai Ommenbe a világ minden részéből

Amszterdam, aug. 5. Ma kezdődik a Keleti Csillagrend nemzetközi kongresszusa a hollandiai Ommenben, az Eerde-alapítvány birtokán, amelyet pár évvel ezelőtt Palland báró adományozott a teozófusok rendjének. A kongresszus táborozás alakjában folyik le és 8 napig tart. Több, mint 2500 tag vesz részt, a világ csaknem minden országa képviselve van. Többek között

jelen van J. Krishnamurti, a rend világhírű feje,

dr. Annie Bessant, a rend védnöke és C. Tina-rajadase, a teozófiai társaság alelnöke.

A táborban sátrakon kívül felállítottak tágas étkező helyiségeket, jó fürdőberendezést, gépházat, postát, távirát, előadó sátrat, kantint, könyvkereskedést és egyéb helyiségeket.

Eerde kastélya a rend állandó európai központja, a 18. század stílusában épült s butorzata ennek megfelelő. Ez évben renoválták és a rend céljaira megfelelővé tették. Mintegy 20 tag lakik ott állandóan és végzi a csillagrend különböző munkáit

A kongresszus első napja a résztvevők elhelyezésére szolgált, holnap a testvérmozgalomokra kerül a sor. A harmadik és hatodik napon nyilvános előadások lesznek nem tagok részére. Minden nap programja rövid meditációval kezdődik, minden délelőtt előadás van.

este tábortűz köré gyűlnek a résztvevők

és hallgatják a rend fejének szavait. A délutánok a sportnak és a társadalmi érintkezésnek vannak szánva.

Reklámhét!

Reklámhét!

Előrehaladott

idény miatt, mélyen leszállított árak a

„LOUVRE“

női divatruházban

CLUJ, PIATA UNIREI 8

1 m. mosó crepon minden színben...	Lei 29.—	1 m. 110 cm. széles mintázott grenadin	78.—
1 m. száda, gyönyörű színekben...	39.—	1 m. 100 cm. széles mosó georgette...	88.—
1 m. francia száda	49.—	1 m. 100 cm. széles mintázott crepon	95.—
		1 m. 100 cm. széles selyem-pouplim	134.—

Zephirek, schiffonok, kelegyevásznak óriási választékban!

Külföldi megbizásból a lengyel bankjegykliiséket akarták ellopni a varsói állami nyomda befőrői

Többrendbeli gyilkosok és nemzetközi betörők voltak az elfogott banda tagjai

(Varsó, aug. 5. Az Uj Kelet tudósítójától.) Hirt adott az Uj Kelet arról a vakmerő betörési kísérletről, amelyet az elmúlt héten követtek el a lengyel államkincstár bankjegynyomdája ellen. A vakmerő rablók földalatti alagutat furtak a kamra alá. Az alagut kifurása körülbelül husz napot vett igénybe. Már csak az utolsó öt méter hiányzott, amikor a rendőrség, mely régóta figyelte a banda tagjait, megakadályozta a szépen kiesztelt tervet. Éjjel 10 órakor száz rendőr körülfogta a város szélén levő faházakat, amelyekben a banditák tanyáztak. A banda vezére, Kapala, egy közismert nemzetközi betörő, lövöldözni kezdett a rendőrökre. A rendőrök viszonzták a tüzelést és egy golyó halálos sebet ejtett a banditán. A többi hat betörő az előre elkészített fedezéktől harcolt a rendőrök ellen, néhány sortűz azonban megadásra bírta őket. A rendőrök mindannyiukat vasraverve szállították a fogházba.

A földalatti alagut bannalatosan tökéletes munka. Belsejében villanyvilágítás van, alját pedig szalon-

parkettel rakták ki a gonosztevők. Légszivattyúk szolgálták a rossz levegő kiszivattyuzására. Kis villamosvasuton szállították el a kiásott földet. A villamosvasutat egyik társuk építette, akit a többiek „mérnöknek“ szólítanak.

Eről a „mérnök“ a hatóságok megállapították, hogy azonos Saskiewitz hírhedt rablóvezérrel, aki Prágában is több bankbetörést és gyilkosságot követett el. Saskiewitz a gaztett után megszökött és Varsóban kereskedelmi képviselőt létesített.

A második tettes, Nolfryd — állítólag — egy külföldi állam követségének megbizásából a jegybank klisséit is el akarta rabolni, hogy a megbízó állam a lengyel bankjegyek nyomását minél precízebben végezhesse. A harmadik tettes, Wojciechowszky, a nemzetközi betörővilágban nagy hírnévre örvend. Annak idején egy orosz nagybank kirablásáért, valamint tettestársainak meggyilkolásáért deportálásra ítélték.

A három betörőt külön cellákban őrzik.

Letartóztatták az egyik bukaresti adókiivetőbizottság tagjait, mert megvesztegetésen érték

Bucuresti-Bukarest, augusztus 5. A községi adókiivető bizottságok egyike, amely a főváros központjában működik, ajánlatot tett egyik adóellenőr útján a város centrumában levő Esplanade-szállónak, hogy adóját 100.000 lej baksis ellenében megfelelően mérséklje. A szálló tulajdonosa Mireca Egnat szenátor azonnal értesítette erről a kerület primárját, aki ma a hatóságok képviselőivel meglepte az adókiivetőbizottságot ép abban a pillanatban, amikor a pénzt átvette. A bizottság valamennyi tagját letartóztatták és megvesztegetés büntetése miatt megindul ellenük az eljárás. A bizottság eddigi munkáját megsemmisítették.

Szokolow nyilatkozik a bázeli kongresszus feladatairól

(London, augusztus 5. Az Uj Kelet tudósítójától.) Nachum Szokolow, a cionista exekutive elnöke interjú adott a „Haolam“ egyik munkatársának és ebben a nyilvánosságnak szánt beszélgetésében tisztá körvonalakban közölte véleményét azokról a kongresszusi programokról, amelyek az utóbbi időben nyilvánosságra jutottak. A zsidó vezér bőlesen, emelkedett objektivitással a pártszenvédelem minden nyoma nélkül szögezte le álláspontját az aktuális zsidó kérdésekben.

— A különböző csoportok és irányok programjai, mint mindig ezuttal is választási programokat ölelnek fel, sok esetben helyes, de legtöbbször mégis egészen általános pontozatokat. Program-teoretikusaink szivesebben kalandoznak a távolban, semmint hogy rámutatnának a konkrét feladatok megoldását célzó utakra és eszközökre. Mindazonáltal némely program értékes utmutatásokat tartalmaz, amiket az exekutívének föltétlenül figyelembe kell vennie.

— Azzal a szemrehányással illetik a vezetőséget, — jegyezte meg az újságíró — hogy az utóbbi években a cionizmust belső tartalmától mindinkább megfosztotta és beszélnek még a likvidálás politikájáról is, amely a zsidó belső életben mindenáron az anticionista zsidósággal való békekötést akarja. Mi a megjegyzése a szemrehányásokra?

— Arról szó sem lehet, hogy az exekutive valaha is olyan politikát folytatott volna, amely az anticionista zsidósággal „minden áron“ való békekötést kívánta.

Soha anticionistákkal nem tárgyaltunk, csak nemcionistákkal,

ahikkel elvégre mindenki kooperálni akar. Soha cionista alapelveket, vagy elveink egyetlen részletét nem adtuk föl.

Barátaink közül azonban némelyek azon a véleményen vannak, hogy a nemcionisták elleni agresszív politikai harc az a „tartalom“, amittől az utóbbi években a cionizmus „megfosztott“. Valóságban pedig a cionizmus lényeges tartalma Erec Jisrael újjáépítése és mint-hogy mindnyájan egyképpen vallják, hogy e cél eléréséhez kivánatos a nemcionista körök

gazdasági és pénzügyi együttműködése, ebből szükségképpen következik, hogy a cionizmus tartalmát nem adhatja egyedül a harepolitika.

Ha pénzt akarunk a nemcionistáktól, akkor a velük való érintkezésnek a barátságos fölvilágosítás és megnyerés szellemében kell folynia.

Ha más véleményen lennénk, akkor a pénzügyi együttműködés minden formájáról le kellene mondanunk. Hogy mindenütt éles fegyverrel védekezünk, ha megtámadnak, az csak természetes.

— Mint kell megítélni a politikai exekutive kiépítését célzó javaslatot? A javaslat szerint ugyanis az exekutive politikai csoportja több új és teljes felelősséget viselő taggal egészítendő ki.

— Voltaképpen arról a kezdeményezésről van szó, amelynek célja politikai munkánk dimenzióinak kibővítése. Elvből senki sem kifogásolhatja ezt és mi már gyakrabban állítottunk fel hasonló követeléseket.

Kérdés azonban, vajjon e követelések realizálhatók-e a megszabott keretek között.

Kérdés továbbá, vajjon rendelkezünk-e megfelelő számban olyan emberek fölött, akik bevezethetők lennének a politikai exekutive nagyon is súlyos és komplikált munkájába.

— Mi az elnök ur álláspontja a nagyszabású palesztinai kolonizációs programra vonatkozó javaslatok tekintetében?

— Sok szó esik közöttünk a nagyarányú kolonizációs programról. Alapjában véve mi mindig is egy meghatározott irányvonalat követünk, amely lehetőleg helyes, vagy helytelen, de mindenesetre irányvonal volt és ebből a szempontból jó, ha figyelembe vesszük a következőket: „Minden kolonizációs program, amit ma állítunk fel a közeljövőre, minimális program csupán, amelynek megnagyobbításán és kiszélesítésén erőlyesen kell dolgoznunk, mert csak így tudjuk a cionizmust megvalósítani.

A mi számunkra nincs „megállj!“, nincs „végleges eredmény“.

Ellenkezőleg, mi a dolgok elején állunk és az

első munkaperiódus tapasztalatai alapján kell tovább építenünk. A tanácsok, amiket kapunk, gyakran nagyon is általános jellegűek, hiszen ki ne akarná a „teljesen kifejtett zsidó közélet nemzeti céljait“ megteremteni, mint ahogy azt valahol olvastam. Ki ellenzi a „zsidó ember produktiválását“, vagy a jisuv teljes hebraizálását. Ki nem törekszik a „szociális kövelmények legmesszebbmenő figyelembevételével Palesztinában.“ Az „adminisztrációs gyámokdásért“ a cionista mozgalomban senki még nem rajongott. A reorganizációs javaslatok nem valamelyik program specifikuma.

Ma mindenki bizonyos rendszerváltozást akar,

azonban, hogy ez a rendszerváltozás milyen messzire mehet, anélkül, hogy az utóbbi évek pozitív vívmányai veszélyeztessenek, azt nagyon gondosan kell megvizsgálni.

— Miként itéli meg a különböző szervezeti javaslatokat és mi a véleménye azokról az aggodalmakról, amelyeket a kongresszus jogainak megszorítása miatt táplálnak.

— Szó sem lehet a kongresszus jogai ellen való támadásról. Vajjon államcsinyt tervez valaki? Hát nem a kongresszus hivatott arra, hogy önmaga fölött határozzon? Ha a kongresszus reformjára vonatkozó javaslatokat nyújtanak be, akkor ezekben tisztára célszerűségi kérdésekről lehet csak szó és ne szögez-zék szembe nekünk mindjárt a demokrácia szentséges javait, amikor szó van arról, hogy egy technikai kérdés pozitív vagy negatív módon kerüljön döntésre.

Az exekutive elnöke végül kijelentette, hogy a kongresszust a demokrácia elvei szerint választják és minden általa hozott határozat két év múlva megváltoztatható. A cionista mozgalom mélyen a népben gyökerezik és a kongresszus épen ezért a demokráciának egy számottevő jelensége.

Columbia
Parlophon
Polidor
Poliphon
Syrena

tánc és művész gramofon
Lemezek

90.— Leitől kezdve

TRISKA-nál

CLUJ, STR. ȘAGUNA 14.

nagy választékban kaphatók!

SELECT-MOZGÓ

Mady Christians
és Livio Pavanelly

közkezdelt művészek

Moulin Rouge hercegnője

gyönyörű film.

Monopol Filmcentrala

URANIA-MOZGÓ

REGINALD DENNY

nagyszerű komikus

Oh doktor drága

szenzációs vígjátékban. Két órai nevetés

Monopol Filmcentrala

APOLLÓ-MOZGÓ

Különleges vígjáték-műsor a megnyitó alkalmából

Malsc, Joe Roch, Zigotto

szeretett komikusok legjobb komédiái.

Prima tűzifát

legjutányosabban házhoz szállít FISCHER
fatelepe, Cluj, Piata Gării No 2.

Telefon 1300

Telefon 1300

Száz

Mindenekelőnyes száz év elsonlított a mai se nevezhető a hangosabb őse. ben már megind

Ezt az „aut hanem gőz, felt Az első általa é tenham városok általános feltün Nem is lehet tu kori ucca gyere hantak a „gépc komikus jelenség is tulságosan ne rajta való kéjute a gőzkazán ugy hogy a kánikula érzés lehetett ra

Ami pedig a vonatkozik: bizo tilók az iramtól res sebességgel ez a „gyorsaság

1831-ben a lebonnyolított

A növekvő g kezdtek nézni a ként azok, akik történt, hogy e raktak a gépkor nekirohant valar fizette meg a ko a haladással szem

Az új közlek vánul ellenszeny megnyilvánul: k az országuton esa sebességgel halad háromkilométeres

Más szigoru az intézkedést: k gépkocsi előtt ha embernek kell ha figyelmeztresse a Hát ilyen vo dés!... Hol vag

Az Erdélyi akciójáról csak megemlékezni. stírüsödik mind árvult gyermek nak. Tihucán o nyaralásuk van lenoven épult k kérte fölvetelét

A nyaraló á tisztaságtól ragy dombon épült a trágját, hatal külön éttermet, len időben is le

Inspekciós l cán az Arvagon gadtatással besz voltak: dr. Lei elnöke, a közpo Géza, Rosenzwe Lichtmann Ala főtítká és dr. kab képviselété

Dr. Leitner alá vette a gyer egyiknél sulgy két-három kilót mindegyik, de gyerekek közöt gyarapodtak.

A tisztaságr a derék Löwen ven gyermek n gyaszt, ami bes kek viruló szin mét. Az egészse orvoskisasszony komfortos lakás neki kell közöt egyetlen megben Az árvanyar

Százéves az autó

Mindenekelőtt be kell vallani, hogy az a bizonyos száz év előtti automobil éppenséggel nem hasonlított a maihoz. Sőt még csak távoli rokonának se nevezhető a száguldó gépkocsi dögö, de annál hangosabb őse. Annyi azonban bizonyos, hogy 1827-ben már megindult a gépkocsiközlekedés Angliában.

Ezt az „automobil“-t még nem benzina hajtotta, hanem gőz, feltalálója Courney, egy francia orvos. Az első általa épített gépkocsi Gloucester és Cheltenham városok között bonyolította le a forgalmat, általános feltűnést keltve mindig megjelenésével. Nem is lehet tulságosan rossznéven venni az akkori ucca gyerekeitől, amiért nagy gaudiummal rohantak a „gépesoda“ nyomában, mert meglehetősen komikus jelenség volt szegény. És aztán meg nem is tulságosan nehéz lehetett lépést tartani vele. A rajta való kejtetésnek csekélyke hátránya is volt: a gőzkazánt ugyanis fűteni kellett és elképzelhető, hogy a kánikula idején nem valami tulságosan üdítő érzés lehetett rajta utazni.

Ami pedig a százszentéves autó „gyorsaságára“ vonatkozik: bizonyos, hogy nem szédültek el a rajta ülők az iramtól — sik talajon huszonnégykilométeres sebességgel „robogott“, emelkedő talajon pedig ez a „gyorsaság“ nyolc kilométerre csökkent.

1831-ben a gőz-autóval már postaforgalmat is lebonyolítottak Gloucester és Cheltenham között.

A növekvő gépkocsiforgalmat nem jó szemmel kezdték nézni a környék lakosai, természetesen főként azok, akik fuvarozással foglalkoztak és így történt, hogy egy alkalommal hatalmas köveket raktak a gépkocsi útjába. Az egyik gépkocsi nekirohant valamelyik kőnek és tergelytöréssel fizette meg a konzervatív érzésű emberek bosszúját a haladással szemben.

Az új közlekedési eszközzel szemben megnyilvánuló ellenszenv 1865-ben törvény formájában is megnyilvánult: kötelezték a gépkocsivezetőket, hogy az országúton csak hat és félkilométeres óránkénti sebességgel haladjanak. Városokban pedig csak háromkilométeres „gyorsaság“ volt megengedve.

Más szigorú rendszabállyal is szigorították ezt az intézkedést: kimondta a törvény, hogy minden gépkocsi előtt hatvan yardnyira egy vörös zászlós embernek kell haladnia, hogy a járókelőket jó előre figyelmeztesse a közeledő gépkocsira.

Hát ilyen volt az a bizonyos automobilközlekedés!... Hol vagyunk mi már azóta?...

Tihucán

Az Erdélyi Zsidó Árvagondozó nyaraltatási akciójáról csak a meghatódottság hangján lehet megemlékezni. Mert ebben az akcióban benne sűrűsödik mindazok szerető jósága, akik az elárvult gyermekek jó életbentartásáért dolgoznak. Tihucán olyan nívós, olyan jól ellátott nyaralásuk van a zsidó árváknak, hogy a kilencven árpolt közé tizenhat nem árva gyermek kérte fölvetelét.

A nyaraló árvák ezidén teljesen átalakított, tisztaságtól ragyogó otthonba jöttek. A hegydombon épült nyaralóház közeléből elhordták a trágyát, hatalmas nyugvó csarnokot építettek, külön éttermet, széles folyosót, ahol kedvezőtlen időben is levegőn vannak a gyermekek.

Inspekciós látogatást tettek e héten Tihucán az Árvagondozó kolozsvári vezetői és elragadtatással beszélnek az ott tapasztaltakról. Ott voltak: dr. Leitner Fülöp a kolozsvári csoport elnöke, a központi bizottság részéről: Boschán Géza, Rosenzweig Emánuel, Bernát Mór és neje, Lichtmann Aladár igazgató, Schwartz Miksa főtitkár és dr. Brunner Sándor, Schwartz Jakab képviselője.

Dr. Leitner Fülöp azonnal orvosi vizsgálat alá vette a gyermekeket. Kilencven közül mind egyiknél súlygyarapodást tapasztalt. Legalább két-három kilót hizott egy hónapi nyaralás óta mindegyik, de voltak — különösen a szatmári gyerekek között — olyanok, akik négy-öt kilót gyarapodtak.

A tisztaságra, az egészségre, a jó élelmezésre a derék Löwenkopfbázaspár ügyel. A kilencven gyermek naponta százhusz liter tejet fogyaszt, ami beszédesen magyarázza a gyermekek viruló színét, súlygyarapodását és életörömét. Az egészségükre Hirsch Helén szigorló orvoskisasszony ügyel és a pompás levegőn, a komfortos lakáson és ellátáson kívül bizonyára neki kell köszönni, hogy a gyermekek között egyetlen megbetegedés nem fordult elő.

Az árvanyaraltatásnak pedig ezenkívül is

vannak sikerei. A telepre — a jó példa nyomán — számos gyerekes család jött nyaralni, zsidó vendéglő nyílt meg és vidám társasélet alakult. Bizonyos, hogy a jövő években már

magaslati üdülőhelyként fogják emlegetni Tihucát.

Ime a zsidó szív milyen gyakorlati eredményeket tud felmutatni!

A rendes beosztású köztisztviselők hiánytalanul megkapják az eredeti fizetésjavítást

A speciális beosztású hivatalnokok a megszavazott összegnek 80 százalékát kapják és drágasági pótlékok

(București-Bukarest, aug. 5. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az augusztus 2-án kelt minisztertanácsi határozat értelmében a pénzügyminisztérium megfelelő utasításokkal látta el végrehajtó szerveit a tisztviselők fizetésemelésének folyósítására vonatkozólag. A miniszteri utasítás értelmében az igazságszolgáltatási tisztviselőkre változatlanul érvényben marad a június 5-iki és július 19-iki minisztertanácsi határozatok által meghatározott fizetésjavítás. Hasonlóképpen kifizetésre kerül teljes egészében az a 350 millió lej is, amelyet a nyugdíjasok részére szavaztak meg nyolc hónapra, vagyis 1927 május 1-től december 31-ig.

Nem változtatta meg a kormány a július 2-ikán hozott pénzügyminiszteri határozatot sem, amely a közigazgatási tisztviselők fizetésjavítására vonatkozik. A különböző minisztériumokhoz tartozó,

speciális beosztású hivatalnokok azonban a fizetés-rendezési törvény által meghatározott összegeknek csak 80 százalékát fogják megkapni május 1-ig visszamenőleg.

Az építésszek, vegyészek, tanítók és tanárok egyházi funkcionáriusok, gazdasági mérnökök, orvosok, geológusok, állatorvosok, csillagászok, erdő-hivatali tisztviselők, műszaki tisztviselők, a „Monitorul Oficial“-nál alkalmazott tisztviselők, a referensek tisztikara, állambiztonsági, posta, távirat és kataszteri tisztviselők, továbbá az ügyvédek felemelt fizetésüknek csak 80 százalékát kapják meg.

Ezekbe a kategóriákba tartozó tisztviselők megkapják a törvényben megszavazott drágasági pótlékokat, kivéve a nőtlenekeket, akik 20 százalékkal kevesebbet kapnak.

„A világ még nem elég érett a leszerelés gondolatára“

Coolidge szerint a konferencia elnapolása nem tekinthető véglegesnek. Általános sajnálkozás a konferencia kudarcá miatt

Washington, augusztus 5. A tengeri leszerelési konferencia kudarcáról szóló híreket Coolidge köztársasági elnök meglehetősen rezignációval fogadta. Amikor a konferencia kudarcának okairól az újságírók megkérdezték Coolidge-t, az elnök kijelentette, hogy a konferencia elnapolása nem tekinthető véglegesnek és semmiestre sem lesz kihatással az Anglia és Amerika között fennálló baráti jóviszonynak. A konferencia kudarcát — mondotta az elnök — semmiestre sem jelentheti azt, hogy a résztvevő három hatalom között most már teljes erővel megindul a fegyverkezési verseny. Minden ilyen kísérletet Amerika a legnagyobb eréllyel fog visszautasítani és semmiestre sem enged meg, hogy az amerikai parlament újabb flottaépítési javaslatot fogadjon el. A kudarc után Coolidge természetesen nem gondol újabb konferencia összehívására.

London, augusztus 5. Az angol lapok hosszasan és részletesen foglalkoznak a tengeri leszerelési konferencia kudarcával. A „Daily Te-

legraph“ tudomása szerint a konferencia sikertelenségéről beszámoló hírek diplomáciai körökben egyáltalában nem keltettek meglepetést, mégis megállapítható, hogy a sajnálkozás általában a konferencia kudarcá miatt. A lap a kudarcral kapcsolatban megállapítja, hogy a világ még nem elég érett a leszerelés gondolatára, épen ezért oktalanság volna az általános leszerelési értekezlet komplikált tervezetétől mást várni, mint egyenlenségeket, csalódásokat és surlódásokat.

A „Westminster Gazette“ szerint a konzervatív kormány sokkal imperiálisabb gondolkodású, semhogy egy olyan világjelentőségu ügyet, mint a leszerelés, el tudna intézni. A „Daily Chronicle“ a konferencia sikertelenségéért Amerikát okolja. A konzervatív lapok egyöntetűen védik a brit delegátus magatartását Amerikával szemben s rámutatnak arra a barátságos atmoszférára, amelyben a széjjelválás megtörtént.

Világügy lett a két amerikai olasz munkás halálraítéléséből

Katonailag őrzik a párisi amerikai követség palotáját. Az elítéltek értalanoknak mondják magukat. Az összes kommunista szakszervezetek 24-órás sztrájkba lépnek, ha nem vonják vissza Sacco és Vanzetti kivégzési rendeletét

Páris, augusztus 5. A kommunista szakszervezetek szövetsége tegnap este ülést tartott, amelyen erősen tiltakozott Sacco és Vanzetti halálraítélte amerikai anarchisták kivégzése ellen. Az ülésen határozatot fogadtak el, mely szerint felszólítják az összes kommunista szakszervezeteket, hogy amennyiben a kivégzési rendeletet nem vonják vissza, hétfőn a világ összes kommunista szakszervezeteibe tartozó munkások tiltakozásuk jeléül 24 órára lépjenek sztrájkba.

Ezzel egyidejűleg Tokióból az a jelentés érkezik, hogy az ottani amerikai követséget erős rendőri készültséggel kellett megszállani, mert félték, hogy a fővárosban a halálraítélte két amerikai anarchista kivégzése ellen tüntetések lesznek az amerikai követség ellen.

A francia lapok gyilkosságnak bélyegzik meg a kivégzést

Sacco és Vanzetti megkegyelmezésének visszautasítása mély hatást kelt mindenütt. A lapok nagyrésze gyilkosságnak bélyegzi a kivégzést. Az Emberi Jogok Ligája és számos intellektuál táviratot intézett Coolidgehoz, kérve, intervenáljon a kegyelemért. Olaszországban is nagy szenzációt képez a halálos ítélet, amelyet bírói tévedésnek minősítenek.

Newyorkban, Gardner Jackson az elítélt

olaszok megmentésére alakult bizottság elnöke felhívást intéz az egész világhoz Sacco és Vanzetti megmentése érdekében.

A párisi amerikai nagykövetséget katonailag őrzik esetleges merényletek, vagy tüntetések ellen.

Coolidge kijelentette, hogy nem intervenálhat a kegyelem érdekében, ez egyedül Massachusetts állam hatóságainak áll jogában.

Az elítéltek levelet irtak a lapokhoz és azt állítják, hogy értatlanok és kommunista eszméikért ítélték őket halálra.

Fuller massachusettsi kormányzó jelentését amely keresztülvihetetlennek mondja a Sacco-Vanzetti-pör revízióját, tegnap a késő esti órákban tették csak közzé. Sacco és Vanzetti ekkor már mélyen aludtak a siralomházban s a fogházigazgatóság elrendelte, hogy egyelőre ne keltsék fel őket s elég, ha a halálos ítélet küszöbön álló végrehajtásáról szóló rendelkezést másnap délelőtt közlik velük. A charlestonei fogház környékén az éjszaka nyugodtan telt el. Bostonban ezzel szemben az uccákon óriási tömegek hullámoztak s az emberek ezrei várták a lapok szerkesztőségei előtt a Fuller-jelentés közzétételét. Rendzavarásra Bostonban sem került sor.

HIREK

— Az Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bánági zsidóság napilapja.
Szerkesztők: Giszkalay Janos és dr. Marton Ernő.
Felelős szerkesztő: Marton Ernő.
Az Uj Kelet cikkeinek utánnyomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.

— Berlinben szállodát építettek az átutazó gyermekek részére. Berlinből jelentik: A német főváros legújabb szenációja az, hogy két Berlinben élő holland embernek eszébe jutott — szállodát nyitni az átutazó gyermekek részére. Megnyitott a „Jugend- und Übernachtungsheim der Stadt Berlin“ nevű „Kinderhotel.“ Egyszerre 350 gyermek tud itt egy éjjel szállást kapni. Négy hatalmas hálóterem van a leányok és négy terem a fiúk részére, 24 fürdőszobával, nagyzerüen felszerelt két játéktérrel, hat étkező teremmel külön uszonnával és egy dús gazdag bibliotékával. S hogy milyen szükség volt egy ilyen gyermekszállodára a német fővárosban, arra jellemző, hogy júniusban 15 ezer gyermek vette igénybe a szállodát. És milyen olcsó minden a gyermekszállodában! Egy reggeliért például 15 pfenniget, egy ebédért 30 pfenniget, vacsoráért 30 pfenniget, uszonnáért 15 pfenniget, éjjeli szállásért pedig 40 pfenniget számítanak. Külön 20 pfennigért kimennek bárki elé a vasútra, csomagjait átvezetik és behozzák a szállodába, viszont külön 20 pfennigbe kerül, ha a szálloda felügyelete mellett és annak autóján kívánja a szülő az átszálló gyermeknek továbbutazásakor a vasúthoz való juttatását. Betörés és tűz ellen 150 márkára biztosítja a gyermek csomagjait a szálloda és ezért minden 150 márka után csak 2 pfennig prémiumot kíván.

— Gázoló taxisoffőr, akiről a tárgyaláson kiderült, hogy orosz tábornok volt a világháborúban. Marseilleből jelentik: Egy taxisoffőr a minap az uccán elütött egy idősebb asszonyt és emiatt a bíróság elé került. A tárgyaláson a vádlott, akit Babkin Sándornak hívnak, elmondotta, hogy orosz tábornok volt és a világháborúban több kitüntetést kapott. Amikor Oroszországban a bolsevisták kerültek felül, Babkin elmenekült hazájából és Európaszerte mindenfajta munkával tengette életét. Néhány hónappal ezelőtt Franciaországba került, ahol hasznát vette annak, hogy annak idején elsajátította az autózénetést. A volt tábornokot felmentették, mert megállapították, hogy az elütött asszony saját hibájából került az autókerekei alá.

— Hárommillió frankért kelt el Rachel Beer híres képgyűjteménye. Londonból jelentik: A napokban kezdtek meg a londoni „Christie“ képsarnokban Rachel Beer gyönyörű festmény-kollekciójának kiállítását. Vasárnap került kiállításra többek között a Barbiron-iskola nagy mesterének, Corot-nak néhány híres vászna. A híres francia festő képei közül a „Roquemaurei emlék“ 31 ezer frankra, a „Köd az ingovány felett“ című képet 67 ezer, egy tájképet 91 ezer a Bardiennel-kollekcióból származó két híres vásznat pedig 107—107 ezer frankra becsülték. Két másik Corot-kép, 240 és 247 ezer frankot ért el. A többi festők művei közül eladásra került képek körül Courbet egyik vászna 54 ezer, Josef Israels képe 78 ezer és Munkácsynak egyik vászna 103 ezer frankért kelt el. Az összes képek eladása hárommillió frankot eredményezett.

* Az emberi gonoszság és a természet vad haragja a maga korlátot nem tűrő megnyilatkozásában, de végre nényben mégis csak legyőzve a szerelem által, ami a világnak legnagyobb hatalma — mindez látható a Szerlem Szibéria jégmezőin című csodálatos filmben, amelyet rendkívüli sikerrel adnak most az Opera Mozgóban délután fél 6, fél 8 és fél 10-kor és amelyben Lyonel Barrymore, a kiváló amerikai színművész valóban felülmulhatatlan drámai erejű játékot nyújt. Az előadás a „Koko a Kannibáloknál“ című vígjátékkal kezdődik.

— Hat hónapra ítélték, mert nem bírta a koplalást. Tudósítónk jelenti: Zelea Vasile lupényi bányamunkás ez év januárjában állás és munka nélkül maradt. Háromnapos koplalás után elhatározta, hogy betör Konka Ferenc lupényi fűszerkereskedőhöz, hogy valami ennyivalhoz jusson. Zeleát a rendőrség tettenérte és letartóztatta. Az éhező bányász ellen betöréses lopás miatt indítottak eljárást. A dévai törvényszék a tegnapi tárgyaláson nem vette tekintetbe a Zelea által felsorolt enyhítő körülményeket és a vádlottat hathónapi börtönbüntetésre ítélte. A büntetést azonban a vizsgálati fogsággal kitöltöttnek vette a bíróság.

— Általános az érdeklődés a Haggibbor 14-iki kertünnepélye iránt. Kétségtelen, hogy a szórakozni óhajtó közönség az utóbbi időben nem nagyon válogathatott mulatozási lehetőségekben, de nemcsak ezzel indokolható az a széleskörű és a társadalom minden rétegében mutatkozó általános érdeklődés, mely a Haggibbor augusztus 14-iki táncos kertünnepélye iránt megnyilvánul. A rendező bizottság fáradhatatlan buzgalommal fáradozik az ünnepély sikere érdekében és bizonyos, hogy munkája minden tekintetben eredményes lesz. A kabaréműsor számára már eddig is oly neves művészeket sikerült megnyerni, hogy még a téli főszezonban sem lehet különbség. Ezenkívül lesz egy néhány olyan amatőr közreműködője a műsornak, akiknek szereplése társadalmi szenzáció lesz. A részletes programot közölni fogjuk.

— Munkácsra az uccán veszi ki a kereskedők zsebéből a pénzt a végrehajtó. Munkácsról jelentik: A munkácsi pénzügyigazgatóság a legkíméletlenebb módon hajítja be a hátralelő adótartozásokat. A közelmúltban például Stark vaskereskedőnek a kasszájában lévő 5.800 koronáját, Österreicher borkereskedőnek 13.000 koronáját, Gerő szállodatulajdonosnak 20.000 koronáját foglalta le az adóvégrehajtó. Egy bilkei kereskedő pedig éppen apostára vitte a pénzt, amikor a végrehajtó feltartóztatta és a nála talált pénzt adóhátraléka fejében lefoglalta.

* Bikszád gyógyfürdő nyitva június hó 1-től. Ivókúra, meleg ásványvíz és szénsavas fürdők, hidegvíz-gyógyintézet és inhalatórium. Elsőrangú orvosi szaktekintélyek által javálva van a légzőszervek, gyomor- és bélhurutos megbetegedései ellen, nemkülönbön hólyag-, vese- és epe-bajoknál, valamint a sárgaság, kerek gyomorfekély eseteiben. — Szobák még előjegyezhetők. — Állandó fürdőorvos. Mérsékelt árú diétás konyha. — Vasut, posta, telefon helyben. — Felvilágosítást készséggel nyújt a Fürdőigazgatóság, Baia-Bicsad (Bikszád gyógyfürdő) Jud. Satmar.

— Eljegyzés. Vigdorovits Irénkét Cehalutból eljegyezte Korányi Jenő Simion. Minden külön értesítés helyett.

— Enyhült a hőség Magyarországon. Budapestről jelentik: Ma reggel végre kiadós zápor volt Budapesten és a Dunántulon, minek következtében négy fokkal csökkent a már szinte elviselhetetlenné fokozódó meleg. Az alföldön a szárazság még egyre tart.

Szerlem Szibéria jégmezőin
Szombat, augusztus 6-tól, hétfő, aug. 8-ig
Az Opera-Mozgóban

— Háborúság egy birtokkiszajátítás körül. Egy régóta húzódó agrárháborúság csattanó epilógusa került ma délelőtt a kolozsvári rendőrség bünyügi osztálya elé. Muresan Jonel kolozsvári gazdától még az elmúlt év folyamán kiszajátítottak Kolozsvár határában a Gazdasági Akadémia részére 12 hold földet. A kiszajátító bizottság a városnak egy másik részén 20 hold földdel kárpótolta a gazdát. Rövidesen kiderült azonban, hogy a 20 hold minőségileg távol áll a kiszajátított birtoktól. Muresan mindössze 6 holdat tudott bevetni a kárpótlás fejében kapott 20 holdból a talaj használhatatlansága miatt. Muresan többiben is interveniált az agrárbizottságnál, a földmivelésügyi minisztériumban is eljár, de ígéreteken kívül nem igen vitte tovább ügyét. Az elkezeredett gazda végül radikális lépésre határozta el magát. Néhány nap előtt, midőn az ő régi birtokán termését éppen be akarta takarítani az Akadémia, Muresan egy szállítmány búzát visszatartott és beszállította saját raktárába azzal az indoklással, hogy ez neki kárpótlásképpen jár. Az Akadémia feljelentette Muresant, akit ma délelőtt bekísértek a rendőrségre, de kihallgatása után szabadlábra helyezték. Az eljárást azonban megindították a gazda ellen.

Az aranyeres vérzést, viszketést, nedvezést csak a **Haemorsan** szünteti, mert az nemcsak a következményt, hanem az okot is meggyógyítja.

* Nagy áldozatot hoz a gyermekeknek az Opera Mozgó, amikor minden vasárnapi gyermekmatinéra új filmeket szerez be külföldről, amelyek külön arra a célra készültek, hogy felvidítsák az ifjú nemzedéket. Ezen a vasárnapon is délelőtt 11 órakor új és kellemes meglepetések várnak a gyermekekre az Opera Mozgóban. A jegyek ára 5—15 Lej.

A HATALMAS SZÉPSEGÉT és ODESEGÉT
FŐVÁROSI ÉS MEGVÁROSI KÖZADÓSAK A FELÜLMULHATATLAN
PERLE DE PARIS
JOCKEY CLUB
FLEUR D'ELITE
ETOILE DE FRANCE **LADY**
CALX DE COLOGNE ÉS ILLATZSER
HASZNÁLATA UTÁN LEHET

— Jean Prosteanu kolozsvári „Paganini estje.“ Tegnap este tartotta meg Jean Prosteanu hegedűművész „Paganini estje“ a Varmegyei háza dísztermében. A nagy múltu hegedűművész újabb szereplésével ismét ámulatba ejtette bravuroz játékával, virtuozitásával a közönséget. Prosteanunak ez a fellépése tulajdonképpen visszatérés a dobogóra, egy olyan visszaesés után, amely gyakran be sokott következni a hatalmas irben feltörő művészeknél. Hubaynak volt a növendéke és a budapesti Zeneakadémiát kitüntetéssel végezte el. Világhírű művésznek indult: Amerikában, Párisban, Berlinben és Budapesten ismertté vált a neve, de jött a világháború és Prosteanu letört, amit még súlyosított az, hogy egyik párisi koncertjén játék közben baleset érte. Tegnap este ugy látszott, hogy újra fellobogott benne a régi tűz: Paganini hegedűversenye egymagában is hatalmas művészi teljesítmény. A hegedű boszorkánymesterének forró, olasz démoniságát, szertelenségében is zseniális, csupa sejtelmes hajszálfinomosságú, légiessen káprázatos, csábos érzékiséggel tulfutott darabjait nagyszerű játékkal tudta érzékeltetni. Különösen a Mózes-fantaisiet a „G“ húrú olyan csodás tökéletességgel játszotta el, hogy az utolsó akkord elhangzása után a zene hatása által lenyűgözött közönség még pillanatokig várt, hogy azután annál nagyobb tapsorkán honorálja Prosteanu művészetét.

* Biztosítsuk életünket és vagyónkat a Franco-Romana Ált. Biztosító Rt.-nél. Képvisel az ország minden helyiségében.

— Külön hitközséget alakítanak a belzies Munkácsra. Munkácsról jelentik: A munkácsi zsidók testvérharcra a Spira-pártiak és a belzies között nem akar véget érni. Hír szerint a belzies teljesen elszakadnak a Spira-pártiaktól s külön hitközséget alakítanak. A belzi rabbi hívei kérvényt nyújtottak be, amelyben önálló hitközség alakítására kértek engedélyt. Minthogy fontos elvi kérdéssel van tehát szó, Beszkid Sándor kultuszügyi referens a kérvényt döntés végett a közoktatásügyi miniszter elé terjesztette. A belzies anyira biztosak a dolgukban, hogy már külön vághidat is építettek és még a minisztériumi döntés leérkezése előtt üzembe akarják helyezni.

Urhölgyek figyelmébe

Deutsch Nándor francia és angol női szabósa Oradea, Str. Pictorial Grigorescu (Mészáros-utca) 2 sz. a legkényesebb igényeket is kielégíti. Vidéki megrendeléseket 48 óra alatt elkészitem

Kövértség korai vénség

Elhízás elleni szer a párisi Jodillon golyócska. Kis adag gátolja a hájasodást. Nagyobb adagok lefogást idéznek elő. — Főszéktüldési hely:
Dr. Biró gyógyszerár, Cluj.
Egy doboz ára 150 lej.

K
A julius
nen
Egyes h

(Cluj-Kolozs sitójától.) Közel és rekkenő szárazségeiben ma mege gazdasági jelentősé amelyet a földmű juliusvégi mezőga rint a szárazság között, valamint Moldovában és E kat okoztak a vil volt legkevésbé é arábiában julius rászág.

A hivatalos j aránylag Er vezőbb időj különösen a hegy miatt sok helyütt is. Általában a v kal szebbek, mint előfordult viharok tak Arad-, Bihar- Temes-Torontálme

Ötven évre utakat egy ame grádból jelentik miniszter elhatár szelő parlament bérbeadásáról sz miniszter terve ötven évre egy bérbe s az állam részvényes szerep lag a részvények a többit pedig k át. A közlekedés konferenciát hív szervezettek és a zetói vesznek ré tenek az államva a konferencia is lást, ugy még el likvidálásához.

A kolozsvár kereskedők o ügyében. Megi délyi és bánáti vezési körútján Kereskedők Egy János, a nagyvá titkára hétfőn K ivalkapcsolatos iparkamara augu tekezetlet hívott lésen, amely a órai kezdettel l foglalnak majd a álláspontját a k tüzött közös ér és dr. Fried Ján

Felfüggeszte róleumtársaság lentik: A volt e rainak vagyontól hogy a német ké róleumvállalat lik rozat arra vezetl részvények bizon államnak és az most már semmi ismét felvegye.

Franciaország a külföldi takar lentik: A francia az 5 százaléknál lóhere- és lucerna ról hozott törvéncéja, hogy a kül különböztetni a

Közgazdaság

A juliusi szárazság hivatalos jelentés szerint nem volt káros az ország termésére

Egyes hegyvidékeken alig kezdődött meg az aratás. Erdélyben ígérkezik a legszebb termés

(Cluj-Kolozsvár, aug. 5. Az Uj Kelet tudósítójától.) Közel egy hónapig tartó kánikulai hőség és rekkenő szárazság után az ország különböző részeiben ma megeredt az eső. A megindult esőzés gazdasági jelentősége kiténik abból a közleményből, amelyet a földművelésügyi minisztérium adott ki a juliusvégi mezőgazdasági helyzetről. A jelentés szerint a szárazság különösen a Szeret és a Dnyeszter között, valamint Erdély sík vidékein volt nagy. Moldovában és Erdély egyes részeiben nagy károkat okoztak a viharok és a jégeső. Bukovinában volt legkevésbé érezhető a kánikula hatása. Beszarábiában július második felében enyhült a szárazság.

A hivatalos jelentés szerint

aránylag Erdélyben volt még a legkedvezőbb időjárás az elmúlt hónapban,

különösen a hegyvidékeken, ahol a bő esőzések miatt sok helyütt megakadt a termés betakarítása is. Általában a vetések, a rétek és a legelők sokkal szebbek, mint az ország többi részeiben. Az előfordult viharok és jégesők jelentős károkat okoztak Arad-, Bihar-, Naszód-, Szamos-, Szeben- és Temes-Torontálmegyében, míg Kolozs-, Hunyad-,

ötven évre bérbeadják a jugoszláv vasutakat egy amerikai konzorciumnak. Belgrádból jelentik: A jugoszláv közlekedésügyi miniszter elhatározta, hogy az októberben összeülő parlament elé beterjeszti az államvasutak bérbeadásáról szóló javaslatát. A közlekedési miniszter terve szerint a jugoszláv vasutakat ötven évre egy amerikai pénzeszoport kapná bérbe s az állam ennél a vállalkozásnál mint részvényes szerepelne. A kormány előreláthatólag a részvények negyven százalékát veszi át, a többit pedig külföldi pénzembereknek adná át. A közlekedésügyi miniszter október 15-ére konferenciát hívott össze, amelyen a gazdasági szervezetek és a többi érdekelt egyesületek vezetői vesznek részt. A konferencián végleg döntenek az államvasutak bérbeadása ügyében. Ha a konferencia is a bérbeadás mellett foglal állást, úgy még ebben az évben hozzáfognak azok likvidálásához.

A kolozsvári kamara állásfoglalása a kereskedők országos szervezkedésének ügyében. Megírta az Uj Kelet, hogy az erdélyi és bánáti kereskedők szövetségének szervezési körútján Kun Richárd, az arad-bánsági Kereskedők Egyesületének elnöke és dr. Fried János, a nagyváradi Kereskedelmi Csarnok főtákará hétfőn Kolozsvárra érkeznek. Az akcióval kapcsolatosan a kolozsvári kereskedelmi és iparkamara augusztus 6-ikán, szombaton előértekezletet hívott össze. Az előzetes megbeszélésen, amely a kamara tanácstermében fog 9 órai kezdettel lefolyni, a kamara tagjai állást foglalnak majd az akció kérdésében és ezt az álláspontját a kamara a 8-án este 9 órára kitűzött közös értekezleten fogja Kun Richárd és dr. Fried János előtt véglegesen leszögezni.

Felfüggesztették az Astra Romana-petroleumtársaság likvidálását. Bukarestből jelentik: A volt ellenséges országok állampolgárainak vagyonát likvidáló bizottság elhatározta, hogy a német kézben levő Astra Romana-petroleumvállalat likvidálását beszünteti. A határozat arra vezethető vissza, hogy a németek a részvények bizonyos százalékát átadják a román államnak és az így nacionalizált vállalatnak most már semmi sem áll útjában, hogy üzemét ismét felvegye.

Franciaország importtilalmat rendelt el a külföldi takarmánymagvakra. Párisból jelentik: A francia hivatalos lap most publikálja az 5 százaléknál kisebb mértékben kevert lőhere- és lucernamagvak bevitelének eltiltásáról hozott törvényt. Ennek a törvénynek az a célja, hogy a külföldi magvakat meg lehessen különböztetni a belföldiektől.

Torda-, Maros-, Szatmár-, Kisküküllő- és Krassó-megyében csak kisebb jégkrok voltak.

Az aratás az egész ország területén befejeződött és a cséplés mindenütt javában folyik, kivéve a hegyvidékeket, például Csikmegyét, ahol július végén még alig kezdődött meg az aratás. A tengerinél, burgonyánál és cukorrépánál a második kapálást is befejezték, a szénát és takarmánynövényeket lekaszálták. A szőlőt már harmadizben permetezték. Sok helyen már megkezdtek az őszi szántásokat is.

Az ország tengertermése általában szépnek ígérkezik.

A tengerivel bevetett terület 4 millió 240,185 hektár, vagyis több, mint az utolsó nyolc év bármelyikében.

Országgrészenként a tengerivel bevetett területek megoszlása a következő: A regátban 2 millió 560,369 (a tavalyi 2 millió 345,657), Beszarábiában 786,669 (805,156), Bukovinában 63,861 (58,787), Erdélyben 829,256 (639,832) hektár. Eszerint tehát az idei többletet Erdély és Beszarábia idézte elő, míg a többi országgrészben ezen a téren visszaesés mutatkozik.

Tüzfakartell alakult Magyarországon.

Budapestről jelentik: A magyarországi tüzfakereskedők és gőzfűrésztulajdonosok legutóbb konferenciát tartottak, amelyen elhatározták, hogy kartellbe tömörülnek. A kartellnek elsősorban az a feladata lesz, hogy a Budapest szükségletének fedezésére szolgáló tüzfamennyiséget még a nyár folyamán beszeresse külföldről és így télen a kartell saját hatáskörében irányíthassa az árakat. A kartellfelté-

telek csak a külföldi tüzfabeszerzésre és értékesítésére vonatkoznak, míg a magyar tüzfakereskedelemben továbbra is megmarad a szabadverseny.

SZINHÁZ - MŰVÉSZET

MAGYAR SZINHÁZ

A színházi iroda közleményei

A színházi bérlet. A színház titkári irodája tisztelettel kéri a régi bérleket, hogy szerdái, e hó 10-ikéig bezárólag méltóztassanak rendelkezni, fentartják-e helyeiket a jövő évre? Váratlanul olyan sok új bérletigénylő jelentkezett, hogy azoknak kívánságát sem lehet soká függőben tartani. Így tehát csütörtöktől, e hó 11-étől kezdődőleg kénytelen a régi bérlekek addig le nem foglalt helyét is az új bérletjelentkezők rendelkezésére bocsátani.

Gyermekének

könyvet vegyen vizsga-ajándéknak. 10 zsidótárgyu könyvet 120 lejért.

Dániel könyve magyar fordításban. — Kiss József regénye: Jokli. — Zengő hárfá, (verses könyv). — Sokolov: Uj zsidó. — Panet: Utazásom a Szentföldön. — Marton: A zsidó nemzet Erdélyben. — Kabbalisták és csodatevők. — Gorelik: Cion és gólusz. — Palesztinai utmutató. — Tóra és cionizmus.

Leszállított áron kaphatja a következőket:

Heine: Bacharachi rabbi (75 lei helyett) 55
Fürth M.: Gyuri gróf (mesék és elbeszélések zsidó gyermekek részére) (75 helyett) 55
Silbermann: Egy zsidó gyermek története (80 lej helyett)..... 50

Az olcsó könyveszoport és a három leszállított áru könyv együttes ára 260 lej és portókölttség.

Megrendelhető: Uj Kelet könyvosztályában

Mindenütt kaphatók:

Ursus-Extra világszerte és **Herkules** dupla malátá

kolozsvári sörkülönlegességek!

Ursus-Czell sörfőzde, Kolozsvár-Monostor

Tőzsde

A piacon abszolút lanyhaság uralkodik, kevés üzletkötéssel és erős árukínálattal.

Egyesült Közgazdasági és Jelzálogbank Rt. jelentése		Valutapiac 1927 augusztus 5 (Rador)								
Devizák	Kolozsvár	Zürich		Páris	Buka-rest	Buda-pest	Bécs	Prága	New-york	
		nyitás	zárlat							
Zürich	3120—3125	—	—	492	3127	110	13686	651 ¹ / ₄	1937	50
Newyork	161—161 ¹ / ₂	51887	51887	2553	162	57280	710	3375	—	—
London	787—789	252075	2521 ¹ / ₄	12402	787	2783 ¹ / ₄	34 ¹ / ₂	16412	4858	7
Páris	634—640	2032 ¹ / ₂	2032 ¹ / ₂	—	637	224375	27815	13240	3916	2
Milano	885—890	2823 ¹ / ₂	2824 ¹ / ₂	139	885	3117 ¹ / ₂	3861	18387	5442	5
Prága	480—481	1539	1539	—	485	1697 ¹ / ₂	2103 ³ / ₄	—	—	—
Budapest	2825—2830	90 ¹ / ₂	90 ¹ / ₂	—	2840	—	12388	589 ³ / ₄	—	—
Belgrád	—	913	913	—	—	1008	124975	5947 ¹ / ₂	175	—
Bukarest	—	316 ¹ / ₂	318 ¹ / ₂	1560	—	354	438 ¹ / ₄	2086	61	—
Varsó	—	58	58	—	—	6405	7933	37737	—	—
Bécs	2280—2285	7305	7306	—	2280	8062 ¹ / ₂	—	47512	—	—
Berlin	3850—3860	12345	12345	—	3865	13630	16888	80275	2963	7

Száz lej árfolyama: Zürich (utó) — —, Páris 1560, Budapest 354, Bécs 438¹/₄, Prága 2086.

APRÓHIRDETÉSEK

Egyszeri közlésnél egy szó 5 lej, vastagabb betűvel 10 lej. Legkisebb apróhirdetés 50 lej. Alláskeresőknek 30% kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Jelzés levelet csak úgy továbbítunk ha portóbélyeg mellékelve van. Eljegyzési hírek díja 250 lej, előfizetőknek 150 lej.

Utazók! Berkovicsné

Arzt. כשר. vendéglője.
Oradea, Zöldfa-utca (Str. Nicolai Iorga) 19.
Izletes konyha. Kerthelyiség.

T. Hölgyek!

Modern bubí transformációk, Postiche frizetek felelősség mellett a legolcsóbban és legelkiismeretesebben nálam szerezhető be Tartós villanyos ondulás, amelynek tartósságáért 6-7 hónapig felelek. Párisból kintüntetve hajfestései téren. Minden színben, feismerhetetlenül, Párisi hennével, csak MUSSA Gyulánál kapható, Str. Memorandului 10. Estélyi és színes parókák kölcsönzése.

Házvezetőnő (komoly és lelkiismeretes) azonnal alkalmazást nyerhet dévai zsidó családnál. Részletes ajánlatok a kiadóban megkapható címre küldendők.

Jókarán levő könyvtár (lehetőleg kölcsönkönyvtár) megvételre keresek. Cím a kiadóban.

Külföldről, féregmentes, szépen butorozott szoba bélyárosan kiadó. Cím a kiadóban.

Eladó egy elsőrangú jömeneteli vegyeskereskedés korcsmával összekötve Clujon. — 250.000—300.000 lej kell az átvételhez. Cím a kiadóhivatalban.

Eredeti Thonet székek,

éttermi asztalok, üveg-
neműek, tükrök, kandallók, hordók és konyhabutorok minden elfogadható áron eladó.
Heltai-ucca 3 sz.

A város centrumához közel (villasorban), több mint egy holdas nemes gyümölcsfákkal levő gyümölcsös, villany és vízvezetékkel ellátva, jutányos áron eladó. Értekezni lehet Csermátnál, Nagyszamos-ucca 12.

דיא חברה קדישא מאראשלוואך דאס אין
אין גומעם צושטאנדע שמועהדעם ספר תורה
צו ערקויפען פרוי 15.000 לעילעק
מאנטען וואלדען זיך וועדען אין
Paneth Celmus, Chevra Kadisa einöke
Luduş.

Alapított 1874.

Reich B. Károly Fiai

Kötél- és kendergyárosok
Üzlet és iroda: BULV. REG. MARIA 15.
Telefon 6-49. ARAD Telefon 6-49.

Tilott és gerebenezett kenderek
Gazdasági kötélárak
Géphajtó kötelek
Malomhevederek
Zsinegek, zsákok, vízmentes ponyvák
stb.

Hirdessen az Uj Keletben**Journal (napló)**
Inventar (leltár)

augusztus hó 31-ig hitelesíthető.

BOROS papirkereskedésben
CLUJ beszerezhető**Szenzációs könyvujdonság!****H. G. WELLS****A művészetek fejlődése**
a legrégibb időkől a mai napig

Ára félbörkötésben 640 lei.

Kapható az Uj Kelet könyvosztályában

Dr. Gideon-Bierer
ortopéd-sebészeti intézete
Cernaui, Strada Română 21

Az ortopéd sebész-specialista hosszú ideig Lorenz bécsi professzor klinikáján volt műtőorvos. Veszületett és szerzett deformációk műteti és konzervatív kezelése, egy-
mint derék-, láb- és nyakizületi ficamok. X és O lábak, hátgerincferdülések, izületi merevség és benuások utáni következmények stb. Zander-terem, ortopéd torna és masszázs. Műtőterem, amelyben járó és rögzítő készülékek, lúdtalpbetétek és sebkötések készülnek.

3 könyv:

Dr. Philipp Paneth
érdekes, vonzó könyve a néhai nagy erdélyi országos fő rabbi: **Mareh Jecheskel** életéről és családjának elágazásáról a mainapokig. Egyben felöleli az egykori erdélyi zsidóság történelmét.

Rabbenu Jecheskel

Ára füzve 175 lei, kötve 225 lei.

Leopold Hichler:

Der Sohn des Moses Mautner

Regényes történet a bécsi zsidók életéből.

Ára füzve 135 lei, kötve 185 lei.

Hatvany Lajos:

Urak és Emberek

(Két kötetben.) Regény a 18-19. század magyar zsidójának életéből. — Ára 510 lei.

Kaphatók az Uj Kelet könyvosztályában

A
Kadima-nyomdacsak
izléses és szép
nyomtatványt
szállít

Cluj, Str. Baron L. Pop 10

Telefon 9-77

borotva
borotvaszappan
borotvafelő szij
borotvaecset
„UNICUM“ Kun, Cluj,

UNICUM

önborotváló készülék
önborotváló pengék
acélárak
felülmulhatatlanok
Calea Victoriei 2. szám

Szováta fürdőn a mult évben megnyit s kintőnőn bevált **uri panzio** a villa SPERANZA-ban lényeges átalakításokkal, ezidén már

junius havában megnyit.

Elismerten elsőrangú konyha, csukott veranda. Bejáró vendégeknek külön étterem.

Felvilágosítással és kívánatra prospektussal szolgál, előjegyzést elfogad **dr. Krausz Józsefné**, főrabbiné, Dicsősmartin (Dicsősztmárton)Szerkesztőség
nivalat és nyCluj-Kolozsvár,
L. Pop (BrassaiTelefon
szerk. és kiad
9-77

As. N. Sz. —

Egyes szám ár
advaron és vidé
Bekarestben is

1927 augusztus

A világ leg
amerikai tüke,
nem rokonszeny
sággal. Az anti
Szovjetoroszorsz
több országban
arra szoritkozika
rain belül tovább
urak. Európa te
maradnak az el
Csonki által tudot
jetet szivből utá
el holmi jó üzlet
szovjet reszről is

Ezzel szembe
az amerikai puri
már annyi válto
az elvi állásfogl
telenek tartja,
kötnek a szovjet

Hogy azonban
a százszázalékos
Oil Company ré
Oil Company resz
konfliktus a legjo
hogy a Standard
rült amerikai P
érdekszféréjába a
arra, hogy az o
melési áron alu
világot, verseny
petróleumiipart. A
és merészet, aján
megveszi töle öss
ezáltal irányithas
A Vacuum tehát
üzletet kötött a
gondolván jó ame
az üzlet: az üzlet
akar Amerikában
orosz petróleum
érzik meg a szov

Csak hogy az
ból nemcsak doll
konfliktusok is.
egyszerre azon v
vacuum kitűnően k
leten s erre rász
s a Vacuumnak
nak ugyanis hirt
Vacuum egy erkő
leumot vásárol a
amely a tüke leg
megszegte az erk
szágtól nem szab
mert ezzel elvi d
gával.

A Standard v
nem ijedt meg s
„elvi“ hűségre hiv
vállalatai ugyana
Vacuum orosz pe
hető legnagyobb v
ket, ipari cikkeke
száj csak megkiv
alá vett Szovjetor

A puritánok te
nagyon őszintén
amely mégis csak
minden néven nev
veszekedésben két
meg minden rokon
tén mutatott rá a
tánizmus erkölcsi
terjednek s amenn
nak, akár a legnag